

Lesnický park

Motto: „*Historia magistra vitae est.*“ (Cicero)

1. Úvod

Lesy v České republice jsou významnou součástí bohatství nejen našeho národa (§ 1 zákona č. 289/1995 Sb.), ale i celého kontinentu. Funkce, které les plní, mají zcela zásadní vliv na vše živé, včetně člověka, nezávisle na tom, zda je člověk chce či umí rozeznat a definovat a zda si jich váží.

Z hydrologického hlediska jsou lesy v České republice součástí „střechy Evropy“. Z hlediska jejich historického vývoje jsou dokladem úsilí o rozumné obhospodařování krajiny po dobu několika staletí. Byť motivy pro zavedení principů „moudrého obhospodařování“ byly zcela pragmatické – „energetická a surovinová krize“ v dnešním pojetí a byť jejich součástí byly i, z dnešního úhlu pohledu, některé aspekty silně diskutabilní. Principy definované např. v lesních řádech (patentech) Marie Terezie vydaných pro naše území v letech 1754 – 5 byly o bezmála 250 let později „přetaveny“ v celosvětově skloňovaný pojem „trvale udržitelný rozvoj – sustainable development“, respektive „trvale udržitelné hospodaření v lesích – sustainable forest management“. Navzdory jistě zprofanovanosti tohoto pojmu jsou právě naše lesy dokladem toho, že tento pojem není jen pustou teorií.

V této souvislosti jistě stojí za to připomenout, že na světě známe nejen příklady moudrého obhospodařování krajiny, v níž člověk žije, ale i mnohem více historických (dávné civilizace střední Ameriky) i současných příkladů toho, že člověk je schopen prostor, který obývá, zcela zničit. Historie je, respektive měla by být, pro celou společnost pramenem poznání a poučení. (Nejen) při hospodaření v lesích je moudré neopakovat chyby, ale následovat moudrých příkladů, které minulost prověřila. Za moudré je také považováno, když se člověk dokáže poučit z chyb jiných, ne jen svých vlastních.

Nikoliv nezajímavým faktem je skutečnost, že právě lesy jsou v evropském prostoru hlavním nositelem biodiverzity a současně významným středem zájmu environmentálně orientované části společnosti, zabývající se jejím poznáváním a ochranou.

Lesnictví, jakožto obor lidské činnosti s tradicí sahající několik set let do minulosti, si jistě zaslouží mnohem větší uznání široké veřejnosti, než jakému se v současnosti těší. Současně je nutné si uvědomit, že nelze žít jen z minulosti, ale je potřeba jít vstříc potřebám současné společnosti a pokud možno i potřebám našich potomků. Současné lesy máme jako odkaz nikoliv našich otců či dědů, ale prapradědů. (A máme je „vypůjčeny“ od těch generací, které přijdou po nás a budou jednou ze svých úhlů pohledu a potřeb hodnotit práci naši.)

Přes výše uvedené v současné době lesníci u nás ani v celé Evropě nemají ve vlastní režii relevantní období toho, co známe v ochraně přírody jako například „Evropský diplom“ Rady Evropy udělovaný jako ocenění vybraným chráněným územím přírody.

2. Obecný standard lesnického parku

Obecný standard lesnického parku jako ocenění a další podpora dlouhodobého obhospodařování určitého území založeného na rovnováze všech 3 (resp. 4 /bezpečnost/) pilířů trvale udržitelného hospodaření v lesích u nás a v rámci Evropy

1. Území lesnického parku slouží jako **ukázkový** (demonstrační, modelový, vzorový) **objekt trvale udržitelného hospodaření v lesích** * a v krajině (ve smyslu rovnováhy všech 3, resp. 4 pilířů, nebo úsilí o ni), prostého radikálních zvrátů, s případným důrazem na specifické aspekty v dané lokalitě, a současně:
 - a. k rozvoji udržitelného turismu, myslivosti a dalších zájmů veřejnosti;
 - b. jako demonstrační objekt ve smyslu Národního lesnického programu pro období do roku 2013 (dále NLP II), s cílem příkladného řešení příležitostí ve smyslu čl. 5.4 NLP II**;
 - c. k vědeckému výzkumu, monitoringu, výchově odborné (vzdělávání v rámci školního systému) a/nebo laické veřejnosti (lesní pedagogika);
 - d. k prezentaci srovnání trvale udržitelného hospodaření a přírodě blízkého hospodaření na vybraných plochách;
 - e. k podpoře spolupráce s mezinárodními projekty se zaměřením na trvale udržitelné hospodaření v krajině, zejména v rámci mezinárodní sítě modelových lesů (www.imfn.net)***.
2. Na území lesnického parku je dále rozvíjeno mnohostranné a racionální hospodářské využívání lesů na základě osvědčených postupů lesnického hospodaření s cílem zabezpečit dostupnost dřeva jako významné obnovitelné suroviny a současně zachovat poskytování ekonomických příjmů obyvatelstvu. Hospodaření zároveň zachovává v maximální míře dochované přírodní, krajinné a kulturní hodnoty.
3. Administrativa lesnického parku:
 - a. je založena na dobrovolném a participativním přístupu dotčených subjektů;
 - b. případná institucionalizace nenárokuje mandatorní výdaje státního rozpočtu (v úvahu přichází nevládní nezisková organizace, obecně prospěšná společnost, příp. nadace);
 - c. využívá finanční prostředky z vnějších zdrojů na podporu a rozvoj aktivit, které jsou v souladu se standardem lesnického parku.

** (k bodu 1.): Hodnocení trvale udržitelného hospodaření v lesích je prováděno nezávislou třetí osobou dle mezinárodně uznávaného certifikačního systému.*

*** (k bodu 1. b):*

NLP II, kap. 5.4 Příležitosti:

- využití rekreačního potenciálu lesů,
- posílení polyfunkčního poslání lesů, zejména ve vlastnictví státu,
- na základě principu předběžné opatrnosti zlepšovat druhovou a prostorovou strukturu lesů,
- zlepšení informovanosti a pohledu společnosti na lesy a lesní hospodářství,
- zvýšení přínosu lesů pro rozvoj venkova.

**** (k bodu 1.e): Příloha – Principy a charakteristické znaky modelových lesů*